

Như đã hứa, (1) ông Cao Xuân Vĩ, sau ba lần vào gặp cậu và đi u trở t i b nh vi n,

đã vui lòng dành cho chúng tôi một cuộc phỏng vấn để chúng tôi nhận được một số hình ảnh và ký niệm chương ông trong thời gian đi theo Việt Minh kháng chiến rồi và hợp tác với chính phủ Ngô Đình Diệm với tư cách là người phụ tá thân cận của ông Ngô Đình Nhu, bào đ và là cố vấn chính trị của Tổng Thống Ngô Đình Diệm.

1. Hỏi: Thưa ông, nghe nói ông cùng quê Nghệ An với ông Hồ Chí Minh?

Đáp: Phải. Tôi quê ở làng Thọ nh M, phố Di n Châu ở phía bên, còn ông Hồ ở xã Kim Liên huyện Nam Đàn ở phía núi.

2. Hỏi: Ông có thể cho biết gia đình ông có liên hệ gì với gia đình ông Hồ không?

Đáp: Tôi được biết ông là cố Cao Xuân D, th ng th b h c thu c trí u đình Hu có giúp đỡ thân phụ ông Hồ là Nguyễn Sinh Sĩc và tài chính và khuyến khích, giúp đỡ ông y nh u trong việc hành đ có thể đi thi và đ u phó b ng. Một phần vì ông Nguyễn Sinh Sĩc là bạn học với ông nên tôi là Cao Xuân Ti u. Đây là hình ảnh căn nhà ông nên tôi cho ông c Sĩc. (Ông V đã xem hình căn nhà.)

3. Hỏi: Có tài liệu của phía Cộng Sản, như của Sơn Tùng và Nguyễn Đức Xuân nói, khi thấy ông Nguyễn Sinh Sĩc thi học khoa t Mùi, (năm 1895), ông Cao Xuân D đã giúp cho ông Nguyễn Sinh Sĩc được vào Huế, để có phương tiện và sách vở học tập và có thể thành đạt. Điều này có đúng không?

Đáp: Đúng. Ông là tôi còn can thiệp để cho ông Nguyễn Sinh Sĩc, dù không phải là con quan

cũng đợc vào học ở Trường Sĩ Quan Sĩ Giám. Đến khoa thi năm Tân Sửu (1901) chánh chủ khảo Cao Xuân Đốc thấy khóa sinh Sĩ Quan Sĩ không trúng tuyển đã cho làm xét lại bài thi của 4 thí sinh để xin vua Thành Thái cho ông ta đứng phó bảng. Khóa này có 9 tiến sĩ, 13 phó bảng. Ông Sĩ Quan Sĩ đứng phó bảng thứ 11.

4. Hỏi: Hỏi còn nhớ ông có biết về hoạt động của Công xã nông thôn quê nhà và có chứng kiến các cuộc nổi dậy của Công xã nông thôn không? Đó là phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh không?

Đáp: Có. Phong trào này mạnh nhất ở hai huyện Nam Đàn và Thanh Chương. Nhiệm vụ nông dân bắt chủ bóc lột. Công xã nông thôn đã giết hai tri phủ. Vì thế phần lớn của chính quyền bỏ họ cũng rút quy định luật. Pháp đem bom thả cũng giết nhiều người, trong số này có cả Công xã nông thôn thôn dân. Cha tôi có kể lại rằng để đứng phó về phong trào này, ông Nguyễn Hữu Bài, trưởng thôn bản Lữ của Trường Sĩ Quan Sĩ, (trưởng đội trưởng về chính trị thôn nay), đã cho áp dụng một kế hoạch chiêu dụ Công xã nông thôn khá thành công. Lúc này ông cùng ở trong nhà các Nguyễn Hữu Bài.

5. Hỏi: Khi Việt Minh công bố chính quyền ông ở đâu? và có ông học hỏi không?

Đáp: Lúc này tôi đang học ở Hà Nội. Tôi nhớ là mùa tháng trước khi Việt Minh công bố chính quyền, thanh niên sinh viên Hà Nội chúng tôi rất háng hái học chính phủ Trần Trọng Kim, vì là chính phủ của Việt Nam đứng đầu tiên, dù phần lớn có người Nhật đứng đầu người Pháp. Nhưng chúng tôi rất phấn khởi và đã học hỏi rất mình. Tức rằng bằng nhiên chính phủ này tổ chức ngày 7 tháng 8 (1945). Thời kỳ khó khăn. Tuy tổ chức những chính phủ Trần Trọng Kim vẫn xin lý theo làm nhà vua. Khi mà Việt Minh tiến vào chức trưởng chính trị này thì chúng tôi đã đi theo Việt Minh. Chúng tôi không biết Việt Minh là Công xã nông thôn. Thế rồi lúc này chủ nghĩa người biết Việt Minh là Công xã nông thôn.

6. Hỏi: Ông có gặp ông Hồ bao giờ không?

Đáp: Có. Hồi này tôi ở trong phong trào thanh niên sinh viên tranh đấu. Chúng tôi đứng hai ông Hoàng Minh Giám và Phan Mẫn giới thiệu đứng gặp ông Hồ ở Bắc Bộ Phủ. Lúc này ông này có cái vẻ ngoài rất ân cần và dễ mến. Về sau tôi mới hiểu tại sao ông này đã chiêu dụ đứng chủ nghĩa người đi theo ông học Việt Minh. Cho đến giờ này tôi vẫn nghĩ ông ta thật là thông minh và khéo quy định. Lúc đứng tay Võ Nguyên Giáp cũng rất thông minh rất tá đợc lòng. Tôi học về Võ Nguyên Giáp 4 năm, Tôi biết ông ta rất rõ. Ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường đã tỏ ra sức sống và quyết đoán... Rất "độc tài". Nhưng dù sao Võ Nguyên Giáp không thể sánh đứng về Ngô Đình Nhu. Còn Phạm Văn Đồng thì không đáng là học trò Ngô Đình Nhu.

7. Hỏi: Rồi tại sao ông lại bỏ Việt Minh?

Đáp: Vì chúng tôi kết án ông Hồ đã ký thỏa ước với Pháp quá nhiều. Họ nếm trải đã hãm hại nhiều người yêu nước bắt đứng chính kiến. Chúng tôi chủ trương sang phía Việt Cách của các ông Nguyễn Hữu Thọ và Nghiêm Kế Tổ ...

8. H i: Khi nào thì các ông r i Hà N i?

Đáp: Li n khi cu c chi n gi a Vi t Minh và Pháp bùng n ngày 19-12-46. Lúc y ông H và đ i b ph n Vi t Minh ch y lên Vi t B c kháng chi n. Thì chúng tôi g m 36 nhà trí th c và thanh niên sinh viên tranh đ u ch y vào khu T , g m Thanh Nghệ Tĩnh, đ cùng v i m t s Vi t Minh ôn hòa l p m t phòng tuy n m i phi C ng S n ch ng th c dân và giúp dân m mang v kinh t và văn hóa. Có th nói Liên Khu T lúc y nh là m t khu t tr .

9. H i: Ông có th cho bi t tên m t s trong 36 nhà trí th c mà ông b o đã r i Hà N i vào Liên Khu T sau kháng chi n bùng n không?

Đáp: Tôi còn nh ch ng h n có Lu t S Tr n Chánh Thành, các ông Tr n H u D ng, H Đ c Đ i m, Phạm Thành Vinh, sau này tr thành r c a ông H Đ c Đ i m, ông Nguy n Duy Quang, ng i c a ông B o Đ i, ông Phan Huy X ng, anh c a bác sĩ Phan Huy Đán t c Phan Quang Đán, ông Tôn Th t Tr ch v.v... Các ông này v sau đã h p tác v i th t ng Ngô Đình Đ i m. Ông Tr n Chánh Thành t ng là b tr ng ph th t ng, v i ông Tôn Th t Tr ch là đ ng lý văn phòng. Ngoài ra, v phía th ng dân tôi nh còn có bà Hòa T ng là m t th ng gia gi u có ph Hàng Đào cũng đi theo.

Tôi xin nói thêm ông bi t đ i u này, là nh ng v này và tôi h i đ u theo Vi t Minh. Nh ng t t c đ u không ph i C ng S n. Và ngay t 1930 thì đã có hai phe cùng ch ng Pháp m t bên là Đ ng C ng S n, lúc y ch a có Vi t Minh. M t bên là các nhân v t và t ch c qu c gia phi C ng S n trong đó ngoài nh ng ng i nh ông Ngô Đình Đ i m đã b t đ u ho t đ ng t đó, còn có các chi n sĩ Vi t Nam Qu c Dân Đ ng, mà đ ng tr ng là Nguy n Thái H c và 13 đ ng chí đã b Pháp x b n.

10. H i: Khi nào ông r i Liên Khu T vào Sài Gòn và g p ông Ngô Đình Nhu?

Đáp: Chúng tôi r i Liên Khu T ra Hà N i. Ch ch a vào Sài Gòn. Lúc y là vào kho ng đ u năm 1953. Ông H Chí Minh theo l nh Stalin và Mao Tr ch Đông kh s chu n b m chi n đ ch Gi m Tô và c i cách ru ng đ t. Có ng i thân trong Vi t Minh cho chúng tôi bi t. Nên tìm đ ng ch y tr c. V sau trong h tôi có nhi u ng i có chút t đ i n b đem ra đ u t. Ch ru t tôi cũng b gi t. Tôi “dinh T” qua ng Phúc Nh c, Phát Đ i m là khu an toàn t tr đ i quy n trông coi c a giám m c Lê H u T . Khó khăn l m m i t i đ c Hà N i. Hà N i lúc y đang s ng an bình đ i chính quy n B o Đ i. Tôi đi thoát đ c là nh có ng i chú h t trong t ch c Vi t Minh c p cho m t gi y thông hành. Hà N i tôi g p l i các ông Đ ng Văn Sung, Phan Huy Quát t ng ho t đ ng chung v i chúng tôi th i 1945.

Trong th i gian còn Liên Khu T chúng tôi nghe bi t cán b C ng S n trong t ch c Vi t Minh ch u nh h ng r t l n b i cán b Trung C ng. Sau khi Mao Tr ch Đông chi m tr n l c đ a vào cu i năm 1949, ông ta đã b t H Chí Minh g i m t s l n cán b Vi t C ng sang T u đ t y não, c i t o t t ng, b t h c t p ch nghĩa Mao-ít. Vì cái ch nghĩa này mà các chi n đ ch gi m tô và c i cách ru ng đ t đã đ m máu v i nh ng v con t cha, v t ch ng và nông dân tàn sát l n nhau th t rùng r n. Làng tôi có ông hàn L ng bi t mình s p b đ a ra đ u t đã nh y xu ng gi ng t t , v y mà đ i c i cách đã l i xác ông lên đ đ u cái thây ma. Chúng đánh

nát b y cái thây y. Tôi mong có ng i thâu th p nh ng tin t c kh p n c v cu c C i Cách Ru ng Đ t th i gian đó đ cho m i ng i bi t C ng S n đã man ch ng nào.

11. H i: Khi nào thì ông g p ông Ngô Đình Nhu?

Đáp: Cu i năm 1953. Tôi vào Sài Gòn thì g p i ông Trần Chánh Thành. Ông Thành gi i thi u tôi v i ông Nhu. Ông Thành vào Sài Gòn năm 1952 cùng m t l t v i ph n l n trong s 36 nhà trí th c đã vào Liên Khu T đ kháng chi n ch ng Pháp nh ng b t h p tác v i Vi t Minh. Lúc g p i tôi thì ông Thành đang làm cho t báo Xã H i c a ông Nhu, đ ng th i t p s lu t s v i Lu t S Tr ng Đình Du...

12. H i: Theo ch chúng tôi bi t thì ông Ngô Đình Nhu t ng có 5 nhi m v quan tr ng: m t là dân bi u Qu c H i, hai là C V n Chính Tr c a T ng Th ng, ba là th lãnh Thanh Niên C ng Hòa, b n là T ng Bí Th đ ng C n Lao Nhân V , và sau h t vào năm cu i cùng ông còn là ch t ch y ban liên b v p Chi n L c. V y ông y có m t l c l ng nhân s nào đáng k đ giúp thi hành ch ng y nhi m v không? Ví d ông y có m y văn phòng? Có bao nhiêu nhân viên đ c ăn l ng?

Đáp: Ông y ch có m t mình thi u tá Phạm Thu Đ ng làm chánh văn phòng, th ng đ c g i là chánh văn phòng ông C V n. Và đ i quy n thi u tá Đ ng ch có 5 nhân viên, h u h t t túc. Không có ngân kho n nào dành cho ông C V n. Và ph i nói th c khó hi u là chính ch c C V n này cũng ch ng đ c m t văn ki n nào b nhi m hay quy đ nh nhi m v . Th c t ông Nhu ch giúp vi c cho riêng ông Di m v i t cách là ph tá cho T ng Th ng. Ng i ta th y vi c ông làm thì g i ông là C V n v y thôi. Vì th ông không có quy n h n và nhi m v gì chính th c.

Còn v th lãnh Thanh Niên C ng Hòa, thì ông ch th cho chúng tôi, ph i t túc. M i đoàn viên đ u t nguy n và t túc theo tinh th n cách m ng. Cho nên cũng ch ng có quy n l i gì. V văn phòng dân bi u, ông cũng không có. Th c ra ông y r t ít đi h p Qu c H i. Ch khi nào có v n đ chính sách quan tr ng nh p Chi n L c ch ng h n, hay v n đ “Giáo D c nhân b n”, v n đ “kinh t t h u c b n” v.v.. thì ông m i t i trình bày mà thôi. Cho nên m i th m t mình ông cáng đáng. Tôi th t ph c s c làm vi c c a ông Nhu.

13. H i: Th còn ch c ch t ch y ban liên b v p Chi n L c thì sao? Có văn th nào quy đ nh không?

Đáp: Ch c này thì có. Nh ng cũng ch là m t thông t c a ph T ng Th ng gi i đ n các b , đ vi c ông ch t a các phiên h p y Ban Liên B đ c danh chính ngôn thu n. Ông Nhu quan ni m ch ng trình p Chi n L c là m t cu c cách m ng xã h i và chính tr , ch không ph i ch là m t chi n l c đ đ i phó v i s xâm nh p và kh ng b c a C ng S n mà thôi. Ông thúc đ y các t nh tr ng khai hóa ng i dân quê theo tinh th n tam túc, nghĩa là t túc v t t ng, t túc v t ch c và t túc v k thu t, đ có th làm ch cu c đ i mình, làm ch đ c xã h i, không b l thu c vào bên ngoài, vào ngo i bang. Ông đ r t nhi u thì gi đích thân so n nh ng bài thuy t trình có tính lý lu n cao dành cho các c p lãnh đ o chính ph và cán b cao

cấp, cho họ cách thức đưa những người tị nạn cao vào đầu óc những người dân qua những hình ảnh và ngôn ngữ bình dân dễ hiểu. Mục đích của ông là tiến đến những môi trường xã hội có trình độ cao, có đầy đủ các phương tiện truyền thông, giao tiếp, kinh tế, văn hóa cao trong đó mới còn người, “mới nhân văn”, đầu đầu quan tâm đến người, chứ không biến con người thành những “cái đinh, con ốc” trong môi trường máy móc xã hội theo kiểu Cộng Sản. Ông tin rằng những phương pháp đó về lâu về dài sẽ làm cho CS phải đứng hàng. Chứ không phải chèn ép vào những hàng rào giây kẽm gai. Dĩ nhiên ban đầu thì việc rào chắn là cần thiết để giới cho người Chiên Lặc được an toàn trước sự phá hoại và tấn công của du kích CS. Nhưng sách lược Chiên Lặc mà thành công thì Cộng Sản sẽ thành cái bả tạt ra khắp nơi, nằm trên đất.

14. Hỏi: Về những Cộng Sản Lao Nhân Văn, nó thành hình ra sao, và ai là những người chỉ dắt cán bộ về của ông Nhu?

Đáp: Hai người cùng với ông Nhu sáng lập ra những Cộng Sản Lao Nhân Văn là các ông Trần Quốc Bưu và Huỳnh Hữu Nghĩa. Những ban đầu các ông không gọi tên những là Cộng Sản Lao mà gọi là những Công Nông. Những vì không muốn gọi ý về cái liên minh công nông của Cộng Sản, nên về sau các ông đổi ra là Cộng Sản Lao. Còn về Nhân Văn thì sau này mới thêm vào theo những của ông Nhu. Ông Bưu, chủ tịch Liên Đoàn Lao Công có kinh nghiệm về đấu tranh nghiệp đoàn, đã quen ông Nhu khi còn ở bên Pháp. Và ông Huỳnh Hữu Nghĩa mới tiến đầu Cao Đài, là chủ tịch chính trị của những Trình Minh Thế. Ông Nghĩa đã giúp ông Nhu chinh phục những người Trình Minh Thế, chứ không phải như có người nói là Mục sư giúp ông Nhu có những người Trình Minh Thế là như người tá Edward Lansdale. Ông Lansdale có can thiệp để quân của những Trình Minh Thế được hợp thức hóa và trở nên những Quân Đội Quốc Gia thì đúng. Nhưng người nào bắt Lansdale dùng tiền mua những Trình Minh Thế là chuyện xuyên tạc để hạ uy tín của một vị tướng kiên cường anh dũng, thanh liêm mà anh em ông Diệm rất quý trọng. Khi nghe tin những Trình Minh Thế trở nên Trình Minh Thế Diệm đã ngừng xu. Điều này những Lansdale có ghi trong hồi ký.

Văn phòng Trình Minh Thế những Cộng Sản Lao cũng do một mình Thiệu Tá Phạm Thu Địch những quán xuyến, kiêm nhiệm.

15. Hỏi: Ông Ngô Đình Diệm có gì vai trò gì trong những Cộng Sản Lao không?

Đáp: Không. Ông chỉ hoàn toàn ở ngoài và trên những Cộng Sản Lao. Với ông Diệm chỉ có Trình Quốc và Quốc Dân. Tôi còn nhớ khoảng năm 1956, Trình Thế gọi tôi vào báo tôi lên cao nguyên để heo hút gió để quan sát nghiên cứu tìm ra những địa điểm thích hợp để lập các khu dinh điền, hòng đưa những kinh lên trên giới địa điểm mà ông báo là vô cùng quan trọng về mặt chính trị. Tôi thấy mình đi thì ông Nhu thì ở một nơi lý. Lẽ cũng hiểu ngăn cản cô đơn nơi xa lạ. Tôi bèn thưa với Trình Thế: Công tác đoàn thể của ông Cố Vấn đang tiến hành những. Trình Thế nói: Đoàn thể gì. Dẹp. Tuy nhiên rồi ông cũng đứng đầu. Cứ đi đi. Thế nhỡ những tôi sẽ lên với anh... Cũng cần thêm rằng ông Diệm rất quan tâm đến vùng cao nguyên. Ông những nói: giới những cao nguyên thì giới những miền Nam. Và ông tìm cách đưa những cán bộ và những người dân có kinh nghiệm về Cộng Sản lên đó lập nghiệp.

16. Hỏi: Ông nghĩ gì về việc chính phủ Ngô Đình Diệm thực hiện chính sách u dân ý trước khi ông Bỏ Đ?

Đáp: Nhiệm vụ của ông Diệm, là nhà Nho mà bất trung, không giữ lại trung thành với vua hoàng. Nhưng tôi thấy không đúng. Trước hết chính vua hoàng bỏ ông Diệm chỉ thấy trước Thánh Giá trung thành với Tòa Quốc. Thế này, khi vua hoàng triệu ông sang Pháp, ông Diệm đã sẵn sàng lên đường, dù biết sang đó sẽ mất chức thì sao.

Nhưng chính nhóm liên khu Tây chúng tôi đã thuyết phục ông, gọi là làm áp lực với ông, để ông bỏ ý định sang Cannes. Chúng tôi xúm vào yêu cầu ông phải làm tình hình không cho phép vua mất. Chúng tôi phải nói với thế này rằng nếu vua bỏ chúng tôi thì đi mất mình thì sinh mệnh chúng tôi ai sẽ lo? Chúng tôi đã bắt đầu vào đây là vì vua, vì tin cậy vào vua phải do còn lại này, bỏ vua chúng tôi. Nay vua lòng nào bỏ chúng tôi, bắt đầu mất này cho Thế dân, Công Sản? Rồi nhiệm vụ đoàn thể họp nhau lại để ông Diệm trước sự việc đã rồi là thế này họ bỏ ông Bỏ Đ. Cuộc chính phủ Ngô Đình Diệm thực hiện sau đó chính là để hợp pháp hóa hành động của chúng tôi.

17. Hỏi: Có sự gia M bỏ ngày 22 tháng 8 năm 1963, Thanh Niên Công Hòa đã tiến công chùa Xá Lợi cùng với Cảnh Sát và Lực Lượng Địch Bội. Điệu này có đúng không?

Đáp: Hoàn toàn bả. Thực này không phải để dùng vào những việc này. Nó là thực phi vũ trang mà.

18. Hỏi: Sự gia Mark Mayor viết trong tác phẩm Triumph Forsaken rằng ngày đầu chính, tiến hành trước Địch Tây báo cáo với ông Nhu rằng đi tá Có là phải tá của tiến Địch ông ta làm đầu chính. Ông Nhu hỏi là tiến Địch, thì tiến Địch xin đi chém đầu Có. Ông có biết về này không?

Đáp: Không cần tiến hành trước Địch Tây báo cáo thì ông Nhu đã biết rồi. Nhưng ông muốn có để này để theo dõi.

19. Hỏi: Khi ông cùng ông Nhu đi gặp Phạm Hùng ở Bình Tuy, ông Nhu có cho ông biết hai người họ bàn chuyện gì không?

Đáp: Lúc này thì không. Chỉ biết chúng tôi cùng đến Quận Tánh Linh ở đây có một vùng do Công quân kiểm soát. Ban đầu chúng tôi đi sẵn sàng nhưng khi. Nhưng đến nơi ông Nhu bỏ chúng tôi ngoài, còn ông đi về phía trước vài trăm mét. Có Phạm Hùng chỉ ở đó. Sau này về nhà tôi cũng không tin hỏi ông Nhu. Nhưng qua những gì ông thấy nói ra vào một lúc nào đó thì, nội dung câu chuyện trên một tiến độ, gọi là nhiệm vụ đi cho đến nay vẫn chưa được tiến hành. Có một đi mà phía họ rất quan trọng, nếu không bỏ là sẽ, rất sự chính trị của Chiến L. Họ yêu cầu cho biết ai là người chỉ trước và mục đích để làm gì? Ông Nhu trả lời: đó chính là một thực trước chính phủ nhằm bỏ về sinh mệnh và tài sản của người dân, ngăn ngừa sự xâm nhập, phá phách của du kích các ông... Các ông bỏ cán bộ để tìm cách đánh phá làng xã, thì chúng tôi sẽ bỏ luật 10/59. Cán bộ các ông có thể sẽ nghĩ về dân lành thì các...

Vậ các đầ u kiế n đầ hiệ p thậ ng thì nhiệ u lậ n Tậ ng Thậ ng Diệ m đã nói, phậ i có 6 giai đầ n:

- Bậ t đầ u bậ ng việ c cho dân hai miệ n trao đầ i thậ tín tậ do.
- Rậ i cho dân qua lậ i tậ do
- Thậ 3 là cho dân hai bên đầ c tậ do chậ n đầ cậ sang bên kia nậ u muậ n
- Thậ 4 mậ i đầ n giai đầ n trao đầ i kinh tậ . Ví dụ miệ n Nam đầ i gặ o lậ y than đá cậ a miệ n Bậ c chậ ng hậ n.
- Qua đầ c các giai đầ n đó rậ i mậ i tiệ n tậ i hiệ p thậ ng.
- Và sau cùng là tậ ng tuyậ n cậ .

Có lậ n ông Nhu tính vậ i chúng tôi: Ông đầ đoán rậ ng, nậ u cho dân tậ do chậ n nậ i đầ nh cậ , thì căn cậ theo tình trậ ng vậ tậ do dân chậ tậ i tậ và kinh tậ kiệ t quậ cậ a miệ n Bậ c lúc ấy, sậ có khoậ ng 3 triệ u ngậ i dân sậ đầ n đầ n vào đầ nh cậ i miệ n Nam. Vì vậ y “mình” phậ i chuậ n bậ đầ t cho dân. Ông cũng tính rậ ng hiệ n dân sậ miệ n Bậ c có tậ i 23 triệ u, trong khi dân sậ miệ n Nam chậ có 17 triệ u. Nậ u có đầ c 3 triệ u dân Bậ c vào đầ nh cậ i miệ n Nam thì dân sậ 2 bên sậ cân bậ ng. Bậ u cậ tậ do, vậ i sậ giám sát cậ a Quậ c Tậ thì chậ c mình sậ thậ ng.

20. Hậ i: Lậ n ông thậ tùng ông Nhu đi đầ lậ đầ ng quang cậ a quậ c vậ ng Ma-rậ c năm 1962, ông có cho biệ t là sau đó các ông đầ n Paris gặ p ông Pinay, đầ i đầ n Tậ ng Thậ ng Charles De Gaulle, bàn chuyậ n hiệ p thậ ng vậ i ông Hậ . Lúc ấy có mậ t giáo sậ Bậ u Hậ i không?

Đáp: Dĩ nhiên là có. Vì Giáo sậ Bậ u Hậ i là đầ i sậ cậ a VNCH i Ma-rậ c, và là bậ n hậ c vậ i ông Nhu i bên Pháp. Ông Bậ u Hậ i lậ tậ ng là cậ vậ n cho Hậ Chí Minh. Nên trong việ c này, có thậ nói vai trò cậ a ông Bậ u Hậ i cũng quan trậ ng không kém ông Nhu. Ông Nhu và chúng tôi i khách sậ n Grillon cậ thắ ng. Cuậ c tiệ p xúc xậ y ra nhiệ u lậ n mà hậ u nhậ lậ n nào cũng có sậ hiệ n đầ n cậ a giáo sậ Bậ u Hậ i. Ông Nhu cho biệ t lúc ấy ông Hậ Chí Minh đã nhậ ông Jean Sainteny xin Tậ ng Thậ ng De Gaulle giúp. Ông Hậ biệ t là ông De Gaulle đầ ng có chậ trậ ng trung lậ p Đông Đầ ng, lậ i hậ n Mậ đã “hậ t cậ ng” Pháp. Ông Hậ nhậ Sainteny xin Tậ ng Thậ ng De Gaulle can thiệ p đầ tiệ p xúc vậ i Sài Gòn. Tậ ng Thậ ng Pháp rậ t sậ t sậ ng trong việ c này. Sau chuyậ n đi này ít thắ ng thì xậ y ra vậ ông Nhu “đầ sắ n cậ p” i Tánh Linh.

21. Hậ i: Gậ n ngày đầ o chính đầ i sậ Cabot Lodge có đầ n đầ m vậ i Tậ ng Thậ ng Diệ m. Lúc đó ông có i bên cậ nh Tậ ng Thậ ng không?

Đáp: Không.

22. Hậ i: Trong cuậ n Nhậ Lậ i Nhậ ng Ngày i Cậ nh Tậ ng Thậ ng Ngô Đình Diệ m, cậ u đầ i tá Nguyậ n Hậ u Duậ việ t rậ ng ông ta xin phép Tậ ng Thậ ng đầ m xe tăng thiệ t giấp lên bậ tậ ng Tham Mậ u đầ bậ t các tậ ng và đầ p đầ o chính. Nhậ ng Tậ ng Thậ ng không cho. Ông có biệ t chuyậ n này không?

Đáp: Lúc ấy tôi đầ ng i bên Tậ ng Thậ ng Diệ m và ông Nhu tậ i dinh Gia Long. Chính tôi nghe

đến thăm của ông Du và trình lên Tổng Thống.

Tổng Thống la tôi: Các anh muốn gì? Vì tôi bận lâu mà không hiểu ý tôi sao? Dân Nghệ An các anh chỉ thích làm loạn. Đem quân đi chôn quân đi là cách bạo loạn quốc gia?

Tôi thưa: Nghe nói ta đánh mình thì mình phải đánh lại chứ Tổng Thống. Chờ nghe rồi phải chốt sao?

Ông quát lên: Chết thì đã sao.

Đúng, đi với ông chết thì đã sao. Nghe đi với chúng ta thì cái chết của ông là cái chết của miền Nam. Ông còn nói quân đi là để bạo loạn quốc gia không phải để bạo loạn cá nhân Tổng Thống.

Ông báo tôi liên lạc với ông Trưởng Bộ Cảnh Sát, chờ chờ Quốc Hội yêu cầu cho triệu tập Quốc Hội để ông ra trình trước Quốc Hội, hòng tránh cảnh đổ máu. Nghe tôi gọi ông là 4 lần không đáp.

Lúc này không phải chỉ có Bộ Đoàn xin lên tên công tác hành dinh của nhóm đổ chính. Mà còn có các mặt đi để biết kích thước của Bộ Đoàn đi hành quân Tây Ninh và đến Sài Gòn cũng báo cáo là lực lượng phòng vệ của các thành phố chính là Tổng Tham Mưu trưởng, đi để biết kích thước xin phải hợp với 2 tiểu đoàn của Bộ Đoàn Phòng Vệ phải Tổng Thống để kích vào bất kỳ các thành phố chính. Trưởng Bộ Nguyễn Văn Phú, lúc này còn là Thiệu Tá đã triệu tập xúc với tôi về việc này. Nghe như vậy nói. Tổng Thống không chấp thuận.

Viên đi ủy đi để trình Bộ Chỉ huy cho lực lượng của Bộ Đoàn Phòng Vệ phải Tổng Thống có xe bọc thép đến tuấn tại bao vây Bộ Tổng Tham Mưu, còn đi để của anh ta sẽ kích nổ phía sân và đổ vào bất kỳ các thành phố. Tôi rút buồm bọc và lấy làm khó hiểu tại sao ông chỉ không cho đánh. Ông Nhu nghĩ cảnh đó cũng chẳng nói gì.

23. Hỏi: Theo ông trong số các tướng lãnh lúc này ai có khả năng nhất?

Đáp: Tôi hiểu như không tiếp xúc với các tướng. Ngay cả Phó Tổng Trưởng cũng vậy. Hiểu như chúng bao giờ gặp. Nhưng tôi có nghe ông Nhu nói ông Nguyễn Văn Thiệu, lúc này mang lon đại tá, là một tướng lĩnh (số đoàn 5) giỏi nhất. Ông Nhu có nhiệm vụ xét đó sau khi nghe ông Thiệu trình bày trở về ông Suối L.

Còn các tướng thì rất số Trưởng Trưởng Diêm mới khi phải thuyết trình cho ông về tình hình an ninh. Bởi vì ông nắm tình hình và nhất là địa hình địa vật... địa lý của từng vùng. Kiến thức về quân sự của ông cũng rất uyên bác. Tôi được biết, khi mới vào nước làm thủ tướng, ông đã yêu cầu tướng lĩnh số 5 Hoàng Kông mua cho ông một tác phẩm của Mao Trạch Đông, Chu Đức, Lâm Bưu, Bành Đức Hoài để đọc và bắt ông Nhu phân tích nghiên cứu trình lên.

24. Hỏi: Nghe nói ông bà Nhu có một biệt thự đẹp ở Đà Lạt. Ông có biết đó bao giờ không?

Đáp: Ông nói đến cái biệt thự này, tôi là người biết cái ông luật sư Trưởng Phú Thọ ở Seattle. Ông này muốn tìm cách phòng vệ bà Ngô Đình Nhu mà không sao được. Chúng tôi rõ biết sao ông ta biết nhà tôi, tìm đến xin tôi giới thiệu với bà Nhu. Tôi biết đã lâu bà này vẫn dứt không muốn báo chí nhắc tới. Nhưng tôi biết bà này hãy còn quyên luyến ngôi nhà hai phòng ngủ của một người Pháp, bỏ hoang đã lâu mà anh em chúng tôi hùn tiền mua cho ông bà này vào khoàng năm 1960, mà hồng diện của cha, cho nên đến khi ông Nhu bắt sát hại và bà Nhu sống lưu vong, cũng mới chỉ số của được phân nửa.

Tôi báo ông Thọ hãy về Việt Nam, lên Đà Lạt chụp ảnh ngôi nhà này rồi mang theo sang Pháp, tìm cách địa hình đó trên tay bà Nhu thì may ra bà này cho gặp. Thì quả thật chắc ông đã biết, ông Thọ đã viết một bài cho tờ Văn Nghệ Tiền Phong nói về bà Nhu ở tu viện bát tuấn sống như một nhà tu ở Paris. Tôi mong ông Thọ có dịp phải biết hình này để được giới thiệu cái “ngôi biệt thự xinh đẹp” của ông bà Nhu.

25. Hỏi: Trưởng tướng Maxwell Taylor, Đại sứ Frederick Nolting và nữ ký giả Marguerite Higgins đều nói được Trưởng Trưởng Diêm tiếp họ kém khoàng 5 giờ đồng hồ. Ông có biết điếu đó và có ý kiến gì không?

Đáp: Lúc này nhiệm vụ người nói trưởng tướng tiếp khách lâu quá. Tôi có trình ông, báo người ta phê bình trưởng tướng được thoải!

Ông cười. Ông báo: Người M ít hiểu về dân tộc mình và lịch sử của nước mình. Mình phải hiểu đúng lúc họ chưa nghe để nói cho họ hiểu cho. Mọi người này đều chăm chú nghe tôi và dứt nhiệm vụ câu hỏi. tôi phải trả lời cho họ cho.

26. H i: G n ngày đ o chính T ng Th ng có m i ông bà Đ i S M lên Đà L t ngh t i bi t đ i n c a T ng Th ng và đ d ti c thân m t. Ông có bi t h th o lu n v vi c gì không?

Đáp: Tôi có bi t và nh là T ng Th ng đ ngh chính ph M thông c m nh ng khó khăn c a mi n Nam và đ ng ép ông ph i c i cách g p rút. Ông cũng h a s xem xét nh ng đ ngh c a chính ph M m t cách nghiêm ch nh. Nh ng c n ph i có th i gian. Phía ông Lodge thì n ng n c đòi T ng Th ng ph i đ a ngay ông Nhu ra ngo i qu c. Nh ng dĩ nhiên không bao gi T ng Th ng nh ng b đ i u này đ c.

27. H i: Xin ông tha l i, ông là Ph t t ch ? Và trong v Ph t Giáo có ai nh ông làm trung gian đ th ng l ng giàn x p gi a chính quy n và bên Ph t Giáo đ u tranh không?

Đáp: Ph i, tôi là Ph t t đã quy y... – Ông vào phòng l y ra m t cu n gi y m cho tôi th y t PHÁI QUY Y r i nói ti p – Tôi quy y v i th y Thích Minh Châu. Khi v Ph t Giáo x y ra tôi có ra Hu g p th y Thích Trí Th đ nh th y can thi p v i Th ng T a Thích Trí Quang... nh ng Hòa Th ng Trí Th nói b y gi các th y tr h c th c nhi u, h có đ ng l i riêng, các s già chúng tôi nói h không nghe. Nên không k t qu . Nhi u ng i khác cũng can thi p nhi u ng khác, cũng không h n gì. H i y còn c m t y ban c a chính ph g m nhi u Ph t t đ ng đ u là phó T ng Th ng Nguy n Ng c Th c g ng dần x p. Nh ng bên Ph t Giáo tranh đ u ch mu n l t đ chính ph thôi. Nên h c đ a ra nh ng yêu sách không cách nào làm đ c. Tôi r t ân h n là không giúp gì đ c v i t cách là m t Ph t t .

28. H i: Theo ông thì ai c ý gi t hai ông?

Đáp: Theo tôi thì ng i ra l nh tr c ti p là t ng Đ ng Văn Minh. Còn ông Minh có nh n l nh trên nào không thì không bi t. S dĩ tôi dám qu quy t ông Minh, là vì chính ông Minh sai c n v c a ông ta là đ i úy Nguy n Văn Nhung cùng đ v i t ng Mai H u Xuân, đ “thi hành nhi m v”(!). Và Nhung đã leo lên xe b c thép trong đó có hai anh em T ng Th ng. Nhung là m t tay gi t ng i không g m tay, y còn kh c đ u vào cán dao găm m i l n gi t đ c m t ng i. Ngay t i m ng hai y còn khoe “con dao l ch s” c a y v i con c a t ng Đôn c mà. Đó là theo chính l i c a t ng Đôn thu t l i trong Vi t Nam Nhân Ch ng. Còn t ng Xuân thì khi “đi đón ông c” v và ông c đã ch t r i, đã t i tr c Đ ng Văn Minh gi tay làm đ u, mi ng nói: “Mission accomplie” (Nhi m v hoàn thành). C theo nh ng l i trên c a t ng Đôn, thì không nghi ng gi ng i ch tr ng và ra l nh gi t hai ông là t ng Big Minh.

29. H i: Th i gian qu y r y ông đã quá dài. Nh t là trong lúc ông còn b nh nhi u. Xin cám n ông đã m t công tr l i nh ng câu h i c a chúng tôi. Và n u có th đ c xin ông cho m t c m t ng chung v T ng Th ng Ngô Đình Di m và ông Ngô Đình Nhu.

Đáp: Tôi cũng xin cám n ông đã t n công đi t xa đ n đ cho tôi đ c có đ p nói lên vài đ i u trong s nh ng gì mình còn nh đ c v th i gian dài ph c v Đ t N c bên c nh hai nhân v t l ch s mà tôi h ng kính m n. C m i l n nh đ n hai c , tôi đ u ng m ngùi xót xa. Nh t là đ i

Ô. Cao Xuân Vĩ kể về c Ông. Ngô Đình Nhu bí mật gặp Ô. Phạm Hùng

Tác Giả: Minh Võ

Thứ Sáu, 01 Tháng 6 Năm 2012 21:11

---

vĩ c Di m. Ông quá ngay thẳng, quá quân tử, quá rõ ràng lẽ lẽ, lúc nào cũng nghĩ tới làm cho dân được ấm no hạnh phúc. Vì vậy mà ngườ ta n hãm hại ông. Không phải chỉ có những ngày giờ hai ông tôi mới khóc.

C V dĩ n c n xúc động bắt tay tôi khi tôi bị bắt ra ...

(1) Nh đã trình bày trong bài “Ba giờ nghe mật nhân chứng”.

Tác Giả : Minh Võ, San Diego